

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra 25 K Félévre 150 K
 Helyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A kereskedelem védelme

A nemzetgyűlésen súlyos vádak hangzottak el a kormány kereskedelmi politikája ellen, melyek, ha szemmel láthatólag nem volnának az elfogult érdekeltség türelmetlen kifakadásai, komoly- és gyökeres változást kellene, hogy involváljanak. Így azonban csak megerősítik bennünk azt a meggyőződésünket, hogy a magyar kereskedelem igenis sürgős és alapos tisztogatásra szorul. Mert ha ennek a papirosbakkancs-szállítóktól, posztócsalóktól, árdrágítóktól és láncereskedőktől agyonnyomoritott országnak kereskedelmi életében oly nagy reakciót tud kiváltani a kormány tisztogatási törekvése, a piócák és kártevő férgék kiirtása, — akkor ez a magyar kereskedelem maga tesz tanúságot a felől, hogy az eddiginél jóval erősebb és kiméletlenebb seprővel kell sorraiban söprögetni.

Elfogulatlan, józan ésszel, becsületos magyar gondolkozással a viszonyokkal ismeretlen is megállapíthatja, hogy a kereskedelem felszabadítása, a közszükségleti cikkek szabad forgalomba való átengedése az árurejtegetés és láncereskedelem folytán éppen ellenkezőjét eredményezte annak, amit tőle az ország fogyasztó közönsége várt. Az ugynevezett szabad kereskedelemben pedig az 500 koronában megszabott buza ára 3—4-szeresre szökött föl a mai napig. Mennyi lesz még a tavasszal? Mit mondjunk ezenfelül a ruházati cikkek megfizethetetlen áráiról, mit arról, hogy a kereskedelem szabad versenye egyes vonatkozásokban a féktelen üzérkedés pestisévé süllyedt?

Jól tudjuk ugyan, hogy a tisztas kereskedelem képviselői nem a miatt panaszkodnak, hisz kétségtelen, hogy ők maguk szeretnék legjobban a hivatalnokot kiseprűzni soraikból, — de ezek a motívumok kényszerítik a kormányt oly rendeletek kiadására, amelyek a tisztas, legitím kereskedelmet is súlyosan és károsan érintik. Kereskedőinknek be kell látniuk, hogy a tisztogatás nagy munkája nem végezhető anélkül, hogy itt-ott kellemetlenséget ne okozzon azoknak, akik a felgyülemlett szenny és piszok körzetében tartózkodnak. Be kell látniuk, hogy a fenékgig megfertőzött régi magyar kereskedelem csak úgy lehet ismét méltó jóhíréhez, ha bár fájdalmas, de alapos műtéten esik sürgősen által. Mert, hogy a kormányt eszelekedeteiben a kereskedelemellenes tendencia vezethé, az éppen olyan hihetetlen, mint ha azt mondanák, hogy életképtelenné, örökre bénává és nyomorékká akarná tenni az országot. **Hisz a legitím kereskedelem béklyókba verése és rosszindulatú kezelése semmivel sem jelentene kevesebbet ennél.** Ez pedig olyan

harakiri volna, amelynek borzalmas következményeit előrelátni képtelenség, de elgondolni is szörnyűség!

Hitünk és meggyőződésünk szerint a kormány politikája éppen a tisztas magyar kereskedelem tekintélyének helyreállítását és intézményes védelmét célozza, amint-hogy a nemzet jövőjének érdekében nem is térhet el másfelé anélkül, hogy ne ta-

láltna magával szemben az egész keresztyén magyar társadalom méltó felháborodását. A söprűzést és tisztogatást, az ipari és kereskedelmi törvény revízióját, **a tisztas magyar kereskedelem intézményes védelmét** a konjunktúra-lovagok és üzérkedőkkel szemben azonban ugyancsak ez a keresztyén magyar társadalom kívánja és követeli a kormánytól...

Korányi minisztert leszavazta a Ház

Bejelentette lemondását és a kormánypártból való kilépését

— A nemzetgyűlés ülése —

Budapest, dec. 1. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését féltenegy órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. Felolvassák az indítványkönyvet, amelybe *Tomory* Jenő jegyzett be indítványt, amely szerint parlamenti bizottság kiküldését kéri a Bénard miniszterrel való afférjának elintézésére. Az interpellációs könyvbe 11 interpellációt jegyeztek be. Ezután a Pénzügyügyi Központól szóló javaslat részletes vitájára térnek át.

A 4. szakasznál *Frühwirth* Matyas indítványt nyújt be a *községi takarékpénztárak felállítására vonatkozólag Hegyeshalmi* Lajos, *Ereký* Károly pártoló szavai után ugy *Korányi* pénzügyminiszter, mint a nemzetgyűlés elfogadja a módosítást.

Az 5. szakasznál az előadó módosítását elfogadják.

A 6. szakasznál *Ereký* Károly indítványozza, hogy a Pénzügyügyi Központ 18 tagú igazgatóságában csak két zsidó foglalhasson helyet. Elnök szavazás alá hozsátja a kérdést. A Friedrich párt, a keresztyén nemzeti párt nagy része, köztük *Prohászka* Ottokár *Ereký* indítványa mellett szavaz, azonban a többség elvetette az indítványt.

A 7—15. szakaszt változatlanul elfogadják.

A 16. szakasznál *Ereký* Károly indítványozza, hogy hagyják ki a javaslatból azt a részt, amely kimondja, hogy ezen javaslat törvényerőre emelkedése után újabb pénzügyet nem alakítható meg. Ebben a most megalakulni szándékozó keresztyén pénzügyet megalakulásának megkötését látja.

A nemzetgyűlés *Ereký* indítványát *Korányi* ellenzése dacára is elfogadja.

A pénzügyminiszternek nyílt ülésen történt leszavazása nagy izgalmat váltott ki. A Friedrich-párt örömmel kiáltja:

— Végre leszavazták *Korányi*!

A többi szakaszt a nemzetgyűlés változatlanul elfogadta s a törvényjavaslatot ugy általánosságban, mint részleteiben letárgyalta. Elnök ezután öt perc szünetet rendel el. Az ülés felfüggesztése után *Korányi* miniszter azonnal elhagyta miniszteri székét s a folyosóra sietett, ahol magából kikelve ezeket mondotta:

— Még ma bejelentem a pártból a kilépésemet s mint miniszter nem térek többé vissza! Nem tudom, hogy a párt pojacát eszáljon belőlem, keressenek mást — s ezzel bement miniszteri szobájába. A miniszter kijelentése nagy izgalmat s konsternációt váltott ki a képviselők között.

Szünet után elnök javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését csütörtökön délelőtt tartsa, s napirendre a Pénzügyügyi Központól szóló törvényjavaslat harmadszori olvasását tűzze ki.

Tomori Jenő és *Ereký* Károly kéri, hogy egy parlamenti vizsgáló bizottság kiküldése érdekében benyújtott javaslatokat a Ház vegye a holnapi ülésen tárgyalás alá. *Ernst* Sándor és *Tasnádi-Kovács* József felszólalása után a Ház többsége az elnök napirendi javaslatát fogadja el.

Ezután *Ferdinándy* Gyula belügyminiszter válaszol *Taszi* Béla multkori interpellációjára a zemplénmegyei állapotok ügyében. *Tomcsányi* P. Vilmos igazságügyminiszter pedig *Hornvanszky* Zoltán interpellációjára. Mint-hogy mindketten megnyugtató választ adtak, ugy az interpellálók, mint a Ház tudomásul vették azokat. Majd áttertek az interpellációkra.

Pallavicini György örgróf ugy látja, hogy külügyi helyzetünk ma sokkal rosszabb, mint hat hónappal ezelőtt volt. Konstatálja, hogy Magyarország a legbeesületesebben harcoltá végig a rákényszerített háborút, leghumánusabb volt az összes harcoló országok között, de sem a Károlyi-uralom, sem a kommun alatt nem vette észre az ántant feléje irányult jóindulatát. Utal a belgrádi fegyverszüneti szerződésre, amely kimondotta, hogy a közigazgatás a megszállott területeken magyar marad. A románok budapesti és dunántúli megszállása idején az ántant 76 sürgőnyt küldött, míg nagyrazezen rábírtá őket, hogy a további megszállást szüntessék be. A megszállott területeken még ma is atrocitásokat követnek el a nemzeti magyarság ellen. *Bethmann-Hollweg*nek az a kijelentése, hogy a szerződések és egyezmények csak papírrongyok, — az antantra különösen vonatkoznak. Amerikában jobb belátás uralkodik, mert nem ratifikál.

A románokhoz való viszonyunk szembeélló a kommun bukása óta. Nem helyesli azt a politikát, hogy mindenfelé kell keresni orientációt. Az antantra nem nézhetünk bizalommal. Láthatjuk, hogy a trianoni békeszerződéshez kapcsolt kísérőlevél ígéreteiből mit kaptunk meg eddig. Ezután Angliának és Olaszországnak Szerbiával való viszonyáról beszél.

Nem tudja, hogy a kormány forradalmi alapon, vagy az alkotmányosság alapján jött-e létre, mert meg mindig nem vonta felelősségre azokat a politikusokat, akik Magyarország összeomlásában aktív részt vettek. Nem lehet túrnunk az ántant beleszólását belügyeinkbe, így a királykérdésbe sem. Interpellációjában a külügyminiszter az kér, hogy nyilatkozzék a külügyi helyzetről.

Csiky Imre gróf külügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra.

Hat hónappal ezelőtt még nem tudhattuk, hogy az ántant milyen érzelmekkel van irányunkban? Akkor még nem is orientá-

lódhatunk. Magyarország egyedül áll az imperialista törekvésekkel szemben és csak saját erejében bízhatik. *Csak egyetlen orientáció van, s ez a magyar orientáció.*

— Erre kell minden bel- és külföldi erőt koncentrálnunk, Európa minden országa el van foglalva a saját dolgaival, s nem várhatunk segítséget sehonnán sem. A népszövetségnek ma még semmi értéke nincsen. Meglehet, hogy a jövőben ez másként lesz. — Kéri válasznak tudomásulvételét.

Pallavicini és a Ház a külügyminiszter válaszát tudomásul vette. Majd *Mahunka* Imre, *Kerekes Mihály* és *Koraffiát* Jenő kéri interpellációik elhalasztását, amihez a nemzetgyűlés hozzájárul.

Rubinek Gyula kereskedelmi miniszter személyes kérdésben szólal fel és visszautasítja Pallavicini ögrófnak egy ellene irányuló kijelentését.

(Lapzárta az ülés még tart.)

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

Emlékezés Comeniusra

Testi lerongyolódásunkat csak el tudjuk — ha fájdalmasan is! — valahogy viselni, de hogy kulturális téren is kezdünk kikapcsolódni az európai művelődés közösségéből, ez több, mint amit feljajdulás nélkül eltűrhet a magyar. *Comenius* Amos János, a XVII-ik század legnagyobb pedagógusa 1670. november 15-én fejezte be sokat hánytt-vetett életét Amsterdamban. Ennek a dátumnak a 250 éves évfordulóját fényes ünnepély keretében ülték meg Amsterdamban. Ezen az ünnepen képviselve voltak mindazok a nemzetek, amelyeknek kulturális életébe maradandó fényei beírta nevét *Comenius*. Képviselve volt Anglia, Németország, Svédország, Lengyelország és legnagyobb számmal Cseh-Szlovákia. Jelen volt a hollandus királynő külön képviselője, jelen teljes számban a hollandus nemzet kormánya, az összes hollandus egyetemek Rector Magnificusai és a Tudományos Akadémia elnöksége. Csak éppen Magyarországot, a magyar tudományosságát nem képviselte senki, de senki. Pedig ahogy a cseh-szlovák követség teljes személyzete ott volt, ép úgy ott lehetett volna, sőt, ott kellett volna hogy legyen a hágai magyar követség is, ha volna benne érzék a magyar nemzeti műveltség érdekei iránt. De nem volt ott. Még csak egy árva telegramm se jelezte, hogy Magyarországnak is volt s van valamelyes jussa *Comeniushoz*.

Pedig van! Nagyon is közel állt hozzánk. Életének éppen a legárnyabb korszakában, amikor sem testének, sem lelkének nem volt hová lennie. *Lőrántffy Zsuzsanna*, *I. Rákóczy György* fejedelem halhatatlan emlékü özvegye kegyes szívével megnyitotta előtte a *sárospataki* ref. kollégium kapuját és alkalmat adott neki, hogy életének fő gondolatát, a „*pansophica scholát*” próbálja megvalósítani, amire sem az előtt, sem azután sehol másutt nem nyílt neki alkalma. *Comenius* azonban csak negyedfélét töltvén a pataki kollégiumban, a VII. osztályra tervezett iskolának csak a három alsó osztályát: a *vestibulum*-ot, a *janná*-t és az *atrium*-ot szervezhette meg s távoztával nem volt, aki gondolatát tovább építse. De *sárospataki* életéhez fűződik a szemléltető oktatás első nagyművének az „*Orbus pictus*”-nak a megírása. A kiadatása is csak azért nem fűződik *Sárospatakhoz*, mert nem volt kezéig érve a szükséges illusztrációkat el tudta volna készíteni.

Az amsterdami ünnepségeken *Comenius*-nak Magyarországgal való kapcsolata teljesen háttérbe szorult. Legalább is abban az ünnepi beszédben, melyet a cseh nemzet, cseh tudomány és cseh műveltség képviselőjében francia nyelven *Dršina* prágai egyetemi tanár elmondott, a leghalványabb célzás sincs arra, hogy *Comenius* erre mifelénk is megfordult volna. Csupán Amsterdamban város kultur-tanácsnokának az ünnepélyt megnyitó beszéde emlékezik meg *Sárospatakról*, de ő meg Erdélybe helyezi át a bodrogparti Athenaeumot.

Nagyon szomorúan érinti lelkemet ez a rolunk való véletlen vagy szándékos megfélemezés s nem is miblasztottam el, hogy helyreigazító sorokat ne küldjek Hollandiába. Erre azonban nem lett volna szükség, ha a hágai magyar követség hivatalának magaslatán állana. *Dr. Nagy Zsigmond.*

D'Annunziót megfékezik?

Milánó dec. 1. (N. St. t. j.) Az olasz kormány a rapallói szerződés végrehajtása miatt erőlyes eljárást indít *D'Annunzió* ellen. Először blokádot terveznek ellene s ha ez nem járna eredménnyel, akkor erőlyesebb lépés következik.

A kormány lemondott?

Ferdinándy kijelentése a Ház folyosóján. Teleki gróf a kormányzó előtt.

Budapest, dec. 1. (N. St. t. j.) *Ferdinándy Gyula* belügyminiszter a Ház folyosóján kevéssel a lezavartatás után kijelentette, hogy a kormány elhatározta lemondását.

Budapest, dec. 1. (N. St. t. j.) *Teleki Pál* gróf miniszterelnök ma délben kihallgatáson jelent meg a kormányzó előtt.

Meggyilkolták a masamódlányt

Dr Heller Róbert beismerte a gyilkosságot

Budapest, dec. 1. (Nemz. St. tel. jel.) *Weisz Annie* öngyilkossága ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A gyilkossággal gyanúsított *Heller Róbert* dr. megtört és beállta a gyilkosságot. Tegnap este arra kérte Kiss rendőrtanácsost, hogy adjon mellé egy detektívet. Bevitték egy második emeleti szobába, ahol azonban csak részleteket mesélt el a mellette lévő *Patai* detektívnek. Reggel Kiss

rendőrtanácsos előtt részletesen beismerte a gyilkosságot.

Először idegesen mozgolódott, majd megszólalt:

— Nagyon fáradt vagyok, pihenni akarok. *Weisz Annie* nem lett öngyilkos, én tettem el láb alól! — s ezután csaknem összeesett. Hosszabb pihenés után a gyilkosság minden részletét bevallotta.

Készül a törvényhatóságok ujjaszervezéséről szóló javaslat

Budapest, dec. 1. (Nemz. St. tel. jel.) *Ferdinándy Gyula* belügyminiszter elnökletével tegnap értekezlet volt, amelyen a törvényhatósági és a községi választójogról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Az értekezleten *Haller István* miniszter, *Mészáros Zoltán* államtitkár, *Tury Béla*, *Bottlik József*, *Schandl Károly*, nagyatádi *Szabó*, *Negyessy László*, *Frühwirth Mátyas*, *Futnoki Mór*ic, stb. vettek részt. A

belügyminiszter ismertette a javaslat alapelveit s az eddigi változtatásokat. — A felszólalók hangsúlyozták a virilizmus fenntartását, a választók három kategóriába való sorozását s a nők választójogának a javaslatba való felvételét.

Megállapítható volt az értekezleten, hogy a javaslat törvényerőre való emelése bizonyos kompromiszum mellett biztosítva van.

Sinnfein mozgalmak Londonban

London, dec. 1. (Nemz. St. tel. jel.) A *Sinnfein*ek működési színterüket a jelekből ítélve, Londonba tették át. Egy őrszolgálatot teljesítő gépkocsit egy 100 fontnyi *Sinnfein* csapat keresztűz alá vett. A parlament közelében egy bomba robbant fel. Nem tudják, *Sinnfein* merényletről van-e szó? A parlamentbe egyelőre megtiltották az újságíróknak a belépést. Londonban megtették az óvintézkedéseket.

Az oláhok -- oláhositani akarnak

Kolozsvár, dec. 1. (N. St. t. j.) A román kormány az erdélyi közigazgatás reformját tervezi, amely közelédest jelent az államossításhoz. Az erdélyi közigazgatást teljesen összeolvasztják a régi Romániával. Az erdélyi lapok mind a tervezés ellen foglalnak állást.

A cseheknek adják az elrablott vasuti kocsikat?

Budapest, dec. 1. (N. St. t. j.) Egy Bernben tartózkodó magyar újságíró beszélgetést folytatott a jóvátételi bizottság egyik tagjával, aki elmondotta, hogy a múlt év december havában voltak Budapesten, hogy a román megszállás után megállapítsák a vasuti anyagokban szenvedett károkat. Magyar részről egy miniszteri tanácsos volt melléjük beosztva, aki a szövetségesek felhívására, hogy ismertesse a románok által elvitt tárgyakat, kijelentette, hogy a munka sokkal hamarabb készen lehet,

ha azokat sorolja fel, amit a románok íthgytak. Elmondta a jóvátételi bizottság tagja, hogy ők megtették a jelentésüket a legfőbb tanácsnak, amely kötelezte a románokat a vasuti anyagok nagyrészének visszaszára Magyarországra azonban nem sokat kap vissza, mert a vasuti kocsik nagyrészt a cseheknek juttatják, mivel a magyarok a románok által elvitt vasuti anyagok nagyrészét a török uralom idején a csehektől vették el a felvidéki offenzíva alkalmával.

Heller dr visszavonta vallomását.

Budapest, dec. 1. (N. St. t. j.) *Heller Róbert* dr. aki *dr Kiss* rendőrkapitány előtt beismerő vallomást tett *Weisz Annie* meggyilkolását illetőleg, — ma délben ezt a beismerő vallomását visszavonta. — Ezt a cselekedetet azzal indokolja, hogy a beismeréssel csak édes anyját akarta megkímélni a zaklatásoktól.

HIREK

— **Ki viselhet katonai egyenruhát?** Hirdetmény. A honvédelmi miniszter az f. évi 70913/eln. 8. a. 1920. számú rendelete alapján közlöm, hogy a katonai szolgálatot nem teljesítő, nem tényleges *havidíjasok* katonai egyenruhát a Szolg. szab. I. rész 281. pontja értelmében csak ünnepélyes alkalmakkor viselhetnek. — Minden ilyen esetben, azonban az egyenruha viselésére az érdekelteknek külön engedélyt kell kérni. A kérelem a térparanesnokságon (Piac-u. 41. sz.) személyesen adandó elő. Ezen rendelkezés a hivatásos állományból származó nyugdíjasokra nem vonatkozik. Ezek a katonai egyenruhát továbbra is külön engedély nélkül viselhetik. A *legénységi* állományhoz tartozó összes nem tényleges katonai egyének (tehát hadapródjelöltek is) katonai egyenruhát egyáltalában nem viselhetnek. Azok, akiknél azért, mert civil ruhájuk nincs a katonai egyenruha leszerelésükkor meghagyatott, azt továbbra is viselhetik ugyan, de az egyenruháról mindenemű rendfokozati jelvény (csillag, vállszinór, sapkaszinór, sapkarózsza, kapaszomány, hájtóka sujtások stb.) eltávolítandó. Ezek, mivel polgári személyek, a sapkájukon nagy „P” (polgár), illetve nagy „R” (rokkant) betűt tartoznak viselni. Ellenkező esetben kellemetlenségnek teszik ki magukat. *Keitl* ezredes, térparanesnok.

— **Műlanrendőri bejárás.** A halápi vasút műtanrendőri bejárását december 14-én fogják megtartani. A bizottság végig járja az Épreskertből kiágazó iparvasút vonalát egészen a halápi vágástérre vezető és már kiépített részig.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt két nap alatt az anyakönyvezető előtt a következő házasságok kötöttek: Szilágyi Antai — Baumgartner Irén, Gyenge János — Kiss Julianna, Papp Bálint — Tolvaj Erzsébet, Petruska János — Sárandi Eszter, Égi Ádám — Káncsei Margit, Kovács Mihály — Pásti Zsuzsanna, Lakatos Ambrus — T. Kiss Zsuzsanna, Orbán Sándor — Horváth Margit, Ujj Mihály — Váci Lilla.

— **A Napsugár műtárgy árverésére, mely e hó 4. és 5-ikén lesz, még ma átvessz tárgyakat a lap kiadóhivatala: Piac-u. 10. I. emelet. A tárgyak 3-ikán ki lesznek nyarantó állítva és egész napon díjlanul megtekinthetők.**

— **A Szövő és házipari csoport,** mely eddig a Dóczy-házban tartotta tanfolyamát, az intézet bezárása következtében néhány napig szünetelt. Most azonban a Burgondia-utcán levő inariskolában megfelelő helyiséget talált és így esüörtökön d. u. 2 órakor már az új helyiségben ismét megnyitja a tanfolyamot. Felhívjuk azok figyelmét, akik a tanfolyamon részt vettek, vagy részt venni akarnak, hogy az emített helyen jelenjenek meg.

— **Előfizetőt gyűjteni szabad.** A belügyi kormány körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a gyűjtési tilalom nem terjed ki a sajtótermékekre való előfizetések gyűjtésére is.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei:** Ertesítjük tagjainkat, hogy folyó hó 3-án a Csokonai színházban leszálított helyarákkal szini előadás lesz, melyre a tisztviselők ellátási jegyeik felmutatása mellett föláron válthatnak színházi jegyet.

— **Körvadászat.** A köztisztviselők vadásztársulata december 5-én vasárnap tartja első körvadászatát az Elbes pusztán. Gyülekezés reggel 7 órakor a nagyállomás előtt. Szállító eszközről gondoskodás történt. A tagok nagyszámban való megjelenését kéri az elnökség.

— **A debreceni kereskedelmi és iparkamara** érdekeltsége tudomására hozza, hogy a *zürichi* m. kir. főkonzulátus folyó évi szeptember hó 30-ával működését beszüntette. — *Sófiában* dr. Kiss Sándor köv. tanácsos a volt közös követség épületében a hazai érdekeltségnek félhivatalos minőségben rendelkezésére áll.

— **Halálozások.** Az elmúlt két nap az anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentettek: Pásti Erzsébet 2 hónapos, öz. Györfi Istvánné Szabó Rachel 84 éves, öz. Komlóssy Adolfiné Oszvald Anna 78 éves, Tóth Gyula 6 éves, Oravszky Sámuel 67 éves, Grószmann Tibor 1 hónapos, Katalonka Róza 4 hónapos, Sonyák Etelka 4 napos, Pénczes Erzsébet 26 éves, Takács Istvánné Kovács Eszter 32 éves, öz. Török Gáborné Pasch Ludovika 75 éves, Szekeres Mária 5 hónapos, Thuróczy Kálmán 2 éves, Tóth Sándor 67 éves, Alföldy Júlia a 65 éves.

— **Fényüzési forgalmi adóhoz raktárkönyv** azonnal kapható Mihály Sámuel papirkereskedésében Piac-u. 30.

— **Nincs liszt, nincs kenyér.** A szénhiány miatt a malmokban már a múlt héten szünetelt a munka. A lisztkészlet ezalatt teljesen elfogyott, úgy hogy ma már nemcsak a hatósági liszt kiadása szünetel; hanem hatósági kenyér sines. A pékek nem kaptak lisztet, beszüntették a sítést. — **Sürgős intézkedést kérünk!**

— **Véres verekedések.** Hajdusámsonban sok a nagyveru, önbíráskodó ember; Lengyel András úgy véresre verte Oláh István kerji lakost, hogy 30 napon túl, Mányi Gábor pedig Bíró Csaborné Kiss Máriát, hogy 10 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A csendőrség miadkettőt feljelentette.

— **Megsemmisített igazolási eljárás.** Nagy feltűnést keltett megveszerte a hajdusaboszlói vadásztársaság azon határozata, hogy dr. Erdős Kálmán helyettes polgármestert és Herényi László vasúti állomásfőnököt az Oláh megszallás alatt tanúsított viselkedésük miatt nem igazolta és őket a vadásztársaságból kizarta. Az igazoló bizottság ezen határozata ellen dr. Erdős Kálmán panaszt adott be, melyben tagadta az ellene felhozott vádakat és alaki kifogásokat tett a határozathozatal ellen. A vármegye a panasz alapján elrendelte a vizsgálatot és miután alaki kifogásokat látott fenntartani, az alispán megsemmisítette a határozatot. Természetesen ezzel nem ér véget a kínos ügy, mert most meg a vadásztársaság fog felelőzni a belügyminiszterhez. Érdekes, hogy a súlyosan vádolt h. polgármestert a vármegye igazoló-bizottsága *igazolta*. Ugyanaz az eset, mint dr. Baltazár Dezsővel történt, akit a konvent igazolása után a debreceni Casino igazoló-bizottsága kirekesztett a tagok sorából. Ugy látszik, a társadalmi testületek *szigorubbán* kezelik az igazoltatást, mint a hivatali igazoló-bizottságok: *érzékenyebb a társadalom!*

— **Három emigráns.** A november 21-iki zavargások alkalmával Bolognában lecsíptek három kommunisztát, akik Magyarországról mentek oda, az üdvözítő tanokat terjeszteni. Súlyosan terhelő iratokat találtak náluk. Persze mindahárom magyar emigráns — zsidó.

— **Száz alkalmaian idegen.** Kedden indult el a budapesti nyugati pályaudvarról az első vonat száz rovottmulta galiciáiyai, egyelőre a pilisecabai internálási táborba, onnan remélhetőleg mielőbb a rég nem látott szülőföldre: Galiciába. Csak utközben le ne maradozzon a nagyobbik fele!

— **Államosítják az állatorvosokat.** Az állategészségügyi törvény átfarmálásával kapcsolatban igen érdekes új szempont a felújított javaslatban az összes eddig községi alkalmazásban állott állatorvosoknak *állami státusba való átvetele*. Ez az intézkedés azt a visszás állapotot akarja megszüntetni, amely az állategészségügyi közigazgatás eddigi kétféleségével járt. Az újítás nem fog nagy megterhelést okozni az államnak, mivel már a háboru alatt is a kineztár folyósította a községi állatorvosok pótlékait. A kártalanítási kulcs felemelését is tervezi az előadói javaslat, mely a közeli napokban a miniszter elé kerül. — Nagyatádi Szabó István valószínűleg ankét elé viszi a tervezetet.

— **Rendőri hírek. Lopások.** Fettesmann Andras cipész mestertől Cegény Sándor tanuló 2 darab cipőfelsőrészt, 2 ócska cipőt, és 300 korona készpénzt ellopta. Sárádon elfogták, azonban már a cipőt eladta. Eljárás indult ellene. — Dr. Kun Mihályné Verbőczy-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy eselédjéhez jött két leány, akik valószínűleg elloptak egy pár ezüst evőeszközöt. K. Margit kiskoru eselédnél megtalálták az ezüst evőeszközt. A tolvaj eseléd ellen eljárás van folyamatban. — Mildner Ferenc Sinai Miklós-utcai lakostól Papp István Kínási-utcai lakos ellopta sötét ruháját és egy felöltőt összesen 3 ezer korona értékben, ezenkívül 3 darab arany gyűrűjét. Elfogták és az eljárást megindították ellene.

— **Naptárak;** heti előjegyzési, irodai, fali, mindenféle zseb- és könyvnapitárak nagyválasztékban kaphatók Antalfy könyv- és papirkereskedésében Szent-Anna- és Varga-u. sarok.

— **Olcson fuvaroz** Debrecen sz. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalata, Kossuth-utca 9. Telefon 481.

— **Haller miniszter hétfőn jön.** Mint értesülünk, *Haller* István vallás- és közoktatásügyi miniszter eredeti tervétől eltérőleg csak hétfőn érkezik Debrecenbe és itt két napot fog tölteni. *Haller* miniszter helyszíni szemlét tart az egyetemi építkezések felett és körülményesen informáltatni fogja magát minden oldalról.

— **Városi közgyűlés előtt.** A város joges pénzügyi bizottsága december 2-án délután tart ülést, melyen a legközelebbi közgyűlés elé kerülő tárgyakat látják el javaslatokkal. A tárgysorozaton szerepel a Dmke épület eladása, a róm kath. egyház kérelme, hogy második plébánia-temploma részére ingyentelket és téglát adjon a város, a helyivasutttal létrejött megállapodás, a törvényhatóságok önkormányzatának revíziója ügyében érkezett megkeresések, stb.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt két napon az anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelentették: Katona János — Hemmerich Bona, Vass Sándor — Mándi Teréz, Vedres Lajos — Horváth Julianna, Gergely József — Fekete Mária, Pévei Ferenc — Grósz Lina, Szabó László — Török Borbála, Lovas Daniel — Szabó Irén.

— **A hivatalos órákat korlátozzák a postán.** A nagymérvű fűtő- és világítóanyag hiánya való tekintettel, a további intézkedésig a posta és táviratszolgálat a Debrecen 2., 3., 4. és 5. számú posta-táv. hivataloknál délelőtt 9-től délután 2-ig, a Deárecen 6. és 7. számú posta-táv. hivataloknál délelőtt 9-től délután 1-ig, a Debrecen 8. sz. posta-táv. hivatalnál délelőtt 8-12-ig tart.

— **Jön a lakásügyi miniszteri biztos.** A lakásügyek országos miniszteri biztosa értesítette Debrecen városát, hogy december 3-án Debrecenbe érkezik és 4-ére lakásügyi értekezlet összehívását kéri. Addig is a következő adatok előkészítését kéri: mennyi ma a lakosság és mennyi volt háboru előtt, mennyi idegen költözött be a háboru alatt és ebből hány a magyar és hány a külföldi honos? Továbbá mennyi a vagonlakók száma? Az értekezletre meghívást kap a lakáshivatal, a lakbérleti bizottság, az államrendőrség, az állomásparanesnokság, a meleküttügyi kirendeltség és akiket még a polgármester meghívandónak tart.

— **Köszönet nyilvánítás.** Boldog emlékü drága jó édes anyánk temetésén résztvevő kedves rokonaink, barátaink és ismerőseink, kik megjelenésükkel és vigasztaló szavaikkal kik megjelenésükkel és vigasztaló szavaikkal pótolhatatlan veszteségünkben mély bánatunkat enyhíteni így akartak ez uton fogadják hálás köszönetünket a *Daku* család.

— **Vissza Amerikába.** Deli János egyeki lakos, aki uoimég tért vissza Amerikából, utlevelet kapott Newyorkig. Viszi magával feleségét és két gyermekét is.

— **Nincs hely a kórházban.** A debreceni köz-kórház igazgatósága sokszor kénytelen elutasítani vidékről hozott betegeket, mert nincs számukra hely a túlszűfolt intézetben. Az elutasításnak rendszeresen a községi előjáróságok az okai, mert nem kérnek telefonon felvilágosítást a kórházról, hogy van-e hely a beteg részére? Losonczy Álmós dr. vármegyei tisztii főorvos most utasította a községeket, hogy mielőtt beteget utalnának a debreceni köz-kórházba, előbb telefonon kérdezzék meg van-e hely?

— **Az amerikai kivándorlás szabályozása.** A belügyi kormány fudatta, a törvényhatóságokkal, hogy a Cunard Steam Ship Limited Compagne Liverpool részvénytársasággal szerződést kötött, hogy magyar kivándorlókat szárazföldi uton Trieszt, esetleg Chebourg, Rotterdam és Hamburg kikötőbe, onnan pedig Newyork, Boston, Qulbeck és Portland, Halifax kikötőbe szállíthassa. A magyar kormányt a Cunard-társaságnál báró Bornemissza Lipót fogja képviselni. A kormány megengedte a társaságnak, hogy Királyhida, Savanyukút, Gyanafalva, Szentgotthárd, Gyékényes és esetleg más kilépési határállomásokon irodákat állíthasson föl.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei.

Az „Aranyember“ III. része nagy kísértő műsorral és az előző részek tartamának pontos közlésével a *ref. főgimnázium ifjúsági mozgó-jában* dec. 4. és 5-én szombat és vasárnap. Jegyelővétel csak tanulók részére d. u. 3—5-ig a *ref. főgimn.* kapusánál. Előadások kezdete pontosan fél 4, 5 és fél 7 órakor.

Csütörtökön A) bérletben a Csokonai színházban „Oeskay brigadérost“ adják Kardoss Géza címszerepével. Kónya Gizella az új drámai hősnő Tisza Hona szerepében mutatkozik be.

Pénteken B) bérletben a *Falu végén kurta keresma, Csokonai halála* és özv. Karnyóné“ megy Kardoss Géza felléptével. Erre az előadásra a köztisztviselők 50% kedvezményben részesülnek.

Gyermekelőadás lesz szombat délután 3 órkor a Csokonai színházban. Színpad kerül „Az a huncut kéményseprő“, Komor Gyula gyermekoperettje. Helyárák a vasárnap délután mérsékeltnek lesznek.

Este C) bérletben Oeskai brigadéros.

Az V-ik osztály diaktörténet 4 felvonásban. A magyar mozgólénykép-kultúra kimagasló alkotását mutatja be ma az Arany bika mozi. Ebben a gyönyörű romantikus történetben páratlanul kitűnő alakítást nyújt Lóth Ila és a pupos Tommy szerepében Papir V. Miklós. Budapesten szenzációs hatást és sikert ért el ez a film. E meghatóan bájos romantikus történet tökéletes kivitele bizonyára a mi közönségünknek is elfogja ragadtatni. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, pénztárnyitás délután 4 órakor.

Monte Cristo III. Dumas világhírű regényének harmadik részét mutatja be ma az Uránia. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Az ötödik osztály a legjobb magyar filmek között is első helyen áll.

A **Névtelen vár.** Jókai Mór kiváló szellemű, a páratlan fantáziával elgondolt regény egész stílusa a legteljesebben elevenedik meg ezen a filmen. Pazar kiállítás, kitűnő ren-

dezés a színészek művészi játéka versenyen felül álló teljesítmény. Ma csütörtökön mutatja be az Apolló.

Az **ötödik osztály** ma az Arany bika moziban.

Valutaárfolyamok

Budapest, dec. 1. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Napoleon 15.60, dollár 5.09—5.07, márká 7.20, rubel 308, lei 7.25, szokol 6—, lengyel márká 100.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Törvénykezés

Betörő olasz foglyok. Két olasz hadifogoly, Kabillo Danillo és Frentino Valentino debreceni fogságuk alatt a város belterületén, így a Nap-, Hajnal-, Gólya-utcán rengeteg betöréses lopást követtek el. Amit csak tudtak, elemeltek s eladták a zsibvásárban. Tegnap tizenhárom rendbeli lopásért vonták felelősségre őket. A tárgyalást Ujfalussy József tanácselnök vezette, a vádat Mező Sándor kir. ügyész képviselte. A vádlottak azzal védekeztek, hogy a fogságban igen kevés ennivalót kaptak, később pedig feleségül vettek két magyar leányt s ezeket is el kellett tartaniok s ezért loptak. A bíróság a perbeszédék után 4—4 évi fegyházra ítélte a két taliánt.

Aki mindent lopott. Kósa Imre hosszú-pályi lakos nem nagyon válogatott abban, hogy mit lopjon el. Ez év áprilisában több társával együtt egy tehenet lopott el Svare Sándortól, májusban több fehérneműt, zsákok, végül legutóbb több fél és egész cipőt lopott. A Bényey Gyula elnöklété alatt álló tanács Baróthy Zoltán kir. ügyész vadbeszéde után 1 évi börtönrre ítélte. Ugy az ügyész, mint az elítélt megnyugodott az ítéletben.

Az **oláh-barát szabólegény.** Tegnap számbunkban megemlékeztünk már Mayer Rudolf szabólegény, a vámpórsági oláh-barát bűnügyéről. A törvényszék tegnap este a bizonyítás kiegészítését rendelte el. A főtárgyalás folytatását dec. 18-ra tűzték ki, amikor az államrendőrség több tisztviselőjét, valamint több vámpórsági lakost hallgatnak ki tanuként.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Gazdaközönség figyelmébe.

M. kir. közlelmezési miniszter ur felhívta a figyelmemet, hogy a város gazdaközönségét hívjam föl arra, hogy adógabonájuk és azonfelüli feleslegeik beszolgáltatásának legkésőbb 1. évi dec. 5-ig feltétlenül tegyenek eleget és a reájuk kivetett adótengerit a leg-sürgősebben szállítsak be. Közlelmezési miniszter ur arról is értesített, hogy amennyiben a termelők említett kötelezettségeiknek sürgősen eleget nem tesznek, amellyel, hogy a termelők prémiumukat is elvesztik a város területén kénytelen lesz a leg-sürgősebb katonai rekvirálást elrendelni.

Debrecen, 1920 dec. 1.

HUBERT OTTÓ, főispán.

Koros Sándor

(Értékesítő) Széchenyi-utca 42. sz. Széchenyi-utca 42. sz. Széchenyi-utca 42. sz.

Forgács István

műdörás Bádógos-u.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokban

Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület) Művirágkoszorúk viszonteladásra a leg-olcsóbb gyári árában.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A legolcsóbb

fuvarozási vállalat. Garancia mellett szállítók hivatalnokoknak és menekülteknek tíz százalékkal olcsóbban. Balogh István, Baross-utca 26.

Fiatal

keresztény banktisztviselő butorozott s onát keres. Leveleket kiadóba „Gardon“ jellegre.

Kocsis

penzfi zetessel azonnal fel-fogadtatik. Vár-u. 8.

Aranyért

fizetek grammonként 100 koronát. Krämer, Arany Bika-bérház 3.

Mosott rongyot

keresek mintegy 15—20 kilót megvételre. Megkereséseket a kiadóba.

Mezőgazdasági bizottsági tagválasztásra jogosultak összehírasa

A mezőgazdasági érdekképviselőtről szóló törvény alapján a városi lisztiroda a rendelkezésre álló hivatalos adatok alapján állítja össze azok névjegyzékét, akiknek bizottsági tagválasztói joguk van. Minthogy a lisztirodában azok a földtulajdonosok, akiknek birtoka bérbe van adva vagy hármii ok miatt más személynek használatában van, nyilvántartva nincsenek. Felhívom mindazokat a férfiakat és nőket, továbbá jogi személyeket, testületeket, egyházakat, akiknek földbirtoka haszonbérbe vagy részesművelésbe van kiadva, továbbá azokat a földtulajdonosokat, akiknek földbirtoka másnak használatában van, hogy a mezőgazdasági bizottsági tagokat a választók névjegyzékébe való felvételük végett f. hó 6-án délig a lisztirodában megfélelő okmányokkal jelentkezzenek. — December 6-án tul a névjegyzékbe való felvétel már csak jogorvoslat útján történhetik meg. Debrecen, 1920 december 1.

A polgármester helyett: ZÖLD, tanácsnok.

DEBRECENI Kalapgyár
SZÉLL ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megren delések és javítások gyorsan és pontosan készítetnek **PIAC-U. 63 SZ.**

Hatósági tojásárusítás

A f. évi december hó 2-ától kezdődőleg a délelőtti órákban a Burgondia-u. 4. sz. alatti tojásraktárból hatósági konzervált tojás bocsátatik forgalomba a fogyasztó közönség részére. A tojás darabonkénti ára 6 korona.

Közlelmezési ügyosztály.

Állandó nagy butorkiallitás!

Killer Ede butorgyáronál. Ferencz József-ut 68. sz.

Dus választék modern és egyszerű butorokban, háló, ebédlő, uri szoba, leányszoba valamint konyhaberendezésekben.

TELEFON 12.

TELEFON 12.

Boros hordó árverés.

Mintegy 100 hektoliter ürtartalmu jó állapotban levő használt boroshordó folyó év december hó 3-án, pénteken délelőtt 11 órakor a vármegyei ház udvarán nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik. A vételi illeték s árverési jegyzőkönyv bélyege vevőt terheli.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, tésü és kefeárúk a legolcsóbban szerozhetók be a

Korzó Drogueriában Piac-utcza 42.